

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

(назва факультету/підрозділу)

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ

АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА СИЛ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ»

(назва навчальної дисципліни)

циклу професійної (вибіркової) підготовки

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньою освітньо-професійною програмою «Цивільний захист»

(назва освітньої програми)

підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

(код та найменування спеціальності)

Рекомендовано кафедрою організації і
проведення аварійно-рятувальних
робіт на 2025- 2026
навчальний рік.

Протокол від «29» серпня 2025 року
№ 12.

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни
«Тактична підготовка сил цивільного захисту»

2025 рік

Загальна інформація про дисципліну

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння формами і методами навчання, що дозволяє організовувати тактичну підготовку аварійно-рятувального підрозділу, визначати мету, завдання, основні організаційні форми навчання та їх сутність, педагогічні принципи та методи, які потрібно використовувати в процесі підготовки і проведення занять.

Навчальна дисципліна «Тактична підготовка сил цивільного захисту» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу професійної підготовки здобувачів вищої освіти, які навчаються за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 263 «Цивільна безпека». Вона спрямована на професійний розвиток курсантів, студентів (слухачів) і забезпечує навчання майбутніх фахівців організовувати тактичну підготовку сил цивільного захисту; розвивати тактичне мислення та навчити приймати вірні рішення під час гасіння пожеж та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій в умовах воєнного стану; вдосконалення організаторських здібностей та командних навичок; вміння правильно складати оперативно-службові документи.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Вавренюк Сергій Анатолійович, професор кафедри організації і проведення аварійно-рятувальних робіт навчально-наукового інституту цивільного захисту
Контактна інформація	м.Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет № 2. Робочий номер телефону – (097)7497457
E-mail	vavreniuksergii@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	- дослідження форм і способів взаємодії аварійно-рятувальних формувань з іншими силами ЦЗ під час ліквідації наслідків НС; - дослідження прийомів і способів ведення оперативних дій підрозділами цивільного захисту в різних умовах
Професійні здібності	- курс професійно-технічної підготовки за робітничою спеціальністю «Рятувальник»;
Наукова діяльність за освітнім компонентом	

Час та місце проведення занять з дисципліни: Заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу.

Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 16.00 до 17.00 в кабінеті № 2 (вул. Онопрієнка, 8). В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка фахівців, здатних організовувати та проводити тактичну підготовку пожежно- та аварійно-рятувального підрозділу спрямовану на підвищення професійних знань, формування умінь і навичок ведення оперативних дій рятувальниками, а також навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна, вечірня)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	вибіркова	вибіркова
Навчальний рік	2025-2026	2025-2026
Семестр(и)	4	4
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	4	4
- загальна кількість годин	120	120
- кількість модулів	1	1
Розподіл часу за навчальним планом (в годинах):		
- лекції	28	2
- практичні заняття	30	2
- семінарські заняття	-	-
- лабораторні заняття	-	-
- курсовий проект (робота)	-	-
- інші види занять	-	-
- самостійна робота	62	116
- індивідуальні завдання (науково-дослідне)		
Форма підсумкового контролю		
(курсова робота (курсний проект); диференційний залік; іспит)	диференційний залік	диференційний залік

Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є раніше здобуті результати навчання за ОК «Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій та гасіння пожеж».

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Цивільний захист», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПРН
– проводити заняття з тактичної підготовки пожежно-рятувального підрозділу	ПРН-33
– організовувати несення внутрішньої та караульної служб у підрозділі	ПРН-34
Дисциплінарні результати навчання	<i>аббревіатура</i>

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК, КД
– здатність до проведення занять з тактичної підготовки сил цивільного захисту у складі караулу та організації несення внутрішньої та караульної служб.	К-35
Очікувані компетентності з дисципліни	<i>аббревіатура</i>

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Сутність та основні принципи і методи навчання

Лекція 1.1. Сутність та основні принципи і методи навчання

Керівні та плануючі документи, що визначають зміст процесу навчання. Структура навчального процесу. Пізнавальна діяльність кожної особи як основа навчання. Основні дидактичні принципи навчання. Методи навчання, прийоми (засоби) навчання. Перевірка і оцінка знань, навичок і вмінь у особового складу. Основні вимоги до підвищення ефективності пізнавального процесу. Роль керівника заняття в цьому.

Тема 2. Основні засади тактичної підготовки.

Лекція 2.1. Структура та завдання сил цивільного захисту

Сили цивільного захисту. Класифікація та основні завдання сил цивільного захисту. Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту. Структура ОРС ЦЗ. Завдання ОРС ЦЗ. Аварійно-рятувальні служби. Основні завдання. Спеціалізовані служби. Основні завдання.

Самостійна робота. Сучасні інноваційні та інноваційні методи навчання.

Лекція 2.2. Призначення, мета і завдання тактичної підготовки.

Поняття про тактичне мислення, способи його розвитку

Освіта в Україні. Професійна підготовка осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту. Службова підготовка осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту. Тактична підготовка особового складу служби цивільного захисту. Тактичне мислення.

Види та основні організаційні форми тактичної підготовки. Поняття про тактичне мислення, способи його розвитку. Особливості планування тактичної підготовки. Організація і методика проведення теоретичних і практичних занять. Підготовка керівника до проведення заняття. Складання план-конспекту (конспекту лекції) та методичної розробки для проведення заняття.

Практичне заняття. Організація тактичної підготовки в підрозділах ОРС ЦЗ. Поняття про тактичне мислення, способи його розвитку.

Самостійна робота. Розподіл навчальних тем зі службової підготовки. Порядок проведення занять зі службової підготовки.

Тема 3. Основи організації занять. Оперативно-тактичне вивчення району обслуговування підрозділу.

Лекція 3.1. Порядок організації та проведення занять та оцінювання рівня знань.

Характеристика занять зі службової підготовки. Основні організаційні форми тактичної підготовки. Школа оперативної майстерності.

Самостійна робота. Рішення тактичних задач.

Лекція 3.2. Порядок організації та проведення занять з вивчення оперативно-тактичних особливостей району (об'єктів) обслуговування.

Оперативно-тактичне вивчення району обслуговування. Вивчення особливостей окремих ділянок обслуговування. Оперативно-тактичне вивчення об'єктів, будинків і споруд.

Практичне заняття. Складання методичної розробки для проведення занять з вивчення оперативно-тактичних особливостей району (об'єктів) обслуговування.

Самостійна робота. Складання методичної розробки на проведення заняття з особовим складом чергового підрозділу.

Лекція 3.3. Порядок організації та проведення занять з відпрацювання тактичних завдань на об'єктах підвищеної небезпеки. Врахування особливостей воєнного стану.

Організації та підготовка до занять з відпрацювання тактичних завдань на об'єктах підвищеної небезпеки. Складання методичної розробки для проведення занять з відпрацювання тактичних завдань на об'єктах підвищеної небезпеки. Порядок і методика проведення занять на об'єктах підвищеної небезпеки.

Практичне заняття. Складання методичної розробки для проведення занять з відпрацювання тактичних завдань на об'єктах підвищеної небезпеки.

Самостійна робота. Безпека праці при проведенні невідкладних робіт на об'єктах підвищеної небезпеки. Взаємодія з адміністрацією об'єкта підвищеної небезпеки.

Тема 4. Порядок підготовки та проведення групових тактичних навчань.

Лекція 4.1. Групові тактичні тренування начальницького складу. Врахування особливостей воєнного стану.

Організація та підготовка до групових тактичних тренувань. Підготовка навчально-матеріальної бази до заняття. порядок та методика проведення

групових тактичних тренувань. Підведення підсумків групових тактичних тренувань начальницького складу.

Практичне заняття. Складання план-конспекту для проведення тактичних навчань.

Самостійна робота. Групові заняття з керівним складом Оперативно-рятувальної служби. Активні методи навчання в системі тактичної підготовки особового складу органів управління.

Лекція 4.2. Організація та проведення тактичних навчань. Врахування особливостей воєнного стану.

Організація тактичних навчань. Особливості проведення тактичних навчань. Порядок і методика проведення тактичних навчань. Розбір тактичних навчань. Самостійна робота. Розбір та підведення підсумків по навчаннях. Особливості проведення навчань в умовах військового стану.

Тема 5. Аналіз оперативних дій підрозділів цивільного захисту.

Лекція 5.1. Аналіз НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації. Врахування особливостей воєнного стану.

Складання карток оперативно-тактичних дій на пожежах. Мета, організація і види аналізу НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації. Підготовка керівника до аналізу НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації. Порядок та методика аналізу НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації.

Практичне заняття. Складання Картки оперативно-тактичних дій на пожежі. Проведення аналізу НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації.

Самостійна робота. Порядок проведення аналізу оперативних дій в черговому підрозділі. Вивчення НС за описами.

Тема 6. Підведення підсумків і оцінювання рівня тактичної підготовки

Лекція 6.1. Порядок оцінювання тактичної підготовки.

Організація тактичної підготовки з особовим складом служби цивільного захисту. Контроль за станом тактичної підготовки. Порядок оцінювання тактичної підготовки.

Самостійна робота. Порядок виставлення індивідуальної оцінки з тактичної підготовки. Оцінка з тактичної підготовки органу та підрозділу цивільного захисту.

Тема 7. Організація проведення занять на навчальних спорудах.

Лекція 7.1. Особливості організації та проведення занять з використанням навчальних споруд.

Мета та методика проведення занять з використанням навчальних споруд. Проведення занять з працівниками пожежно-рятувальних підрозділів. Методика проведення практичних занять на смузі психологічної підготовки.

Самостійна робота. Загальний порядок організації, підготовки та проведення занять. Використання засобів імітації та спеціальних програмних симуляторів під час проведення занять.

Лекція 7.2. Методика проведення практичних занять на смузі психологічної підготовки рятувальників.

Лекція 7.3. Застосування багатофункціонального тренажеру контейнерного типу для підготовки рятувальників.

Тема 8. Порядок складання, корегування та відпрацювання оперативних карток гасіння пожеж.

Лекція 8.1. Порядок складання, корегування та відпрацювання оперативних карток гасіння пожеж

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять (очна (денна, вечірня) форма):

Назви модулів та тем	Кількість годин за формами навчання						
	усього	у тому числі					
		лекції	семінарські заняття	практичні заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	Поточний контроль
8- й семестр							
Модуль 1							
Тема 1. Сутність та основні принципи і методи навчання.	8	2	-	-	-	6	
Тема 2. Основні засади тактичної підготовки.	16	4		4	-	8	
Тема 3. Основи організації занять. Оперативно-тактичне вивчення району обслуговування підрозділу.	24	6	-	8	-	10	
Тема 4. Порядок підготовки та проведення групових тактичних навчань.	16	4	-	4	-	8	
Тема 5. Аналіз оперативних дій підрозділів цивільного захисту.	12	2	-	4	-	6	
Тема 6. Підведення підсумків і оцінювання рівня тактичної підготовки	8	2			-	6	
Тема 7. Організація проведення занять на навчальних спорудах.	26	6		8	-	12	
Тема 8. Порядок	8	2		2	-	6	

складання, корегування та відпрацювання оперативних карток гасіння пожеж.							
Підсумкова модульна (контрольна) робота	-	-			-		
Разом за модулем 1	120	28	-	30	-	62	
Разом	120	28	-	30	-	62	

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять (заочна (дистанційна) форма):

Назви модулів та тем	Кількість годин за формами навчання						
	усього	у тому числі					
		лекції	семінарські заняття	практичні заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	Поточний контроль
8- й семестр							
Модуль 1							
Тема 1. Сутність та основні принципи і методи навчання.	8	-	-	-	-	8	
Тема 2. Основні засади тактичної підготовки.	16	2		2	-	12	
Тема 3. Основи організації занять. Оперативно-тактичне вивчення району обслуговування підрозділу.	24	-	-	-	-	24	
Тема 4. Порядок підготовки та проведення групових тактичних навчань.	16	-	-	-	-	16	
Тема 5. Аналіз оперативних дій підрозділів цивільного захисту.	12	-	-	-	-	12	
Тема 6. Підведення підсумків і оцінювання рівня тактичної підготовки	8	-	-	-	-	8	
Тема 7. Організація	26	-		-	-	26	

проведення занять на навчальних спорудах.							
Тема 8. Порядок складання, корегування та відпрацювання оперативних карток гасіння пожеж.	8	-		-	-	8	
Підсумкова модульна (контрольна) робота	-	-			-		
Разом за модулем 1	120	2	-	2	-	116	
Разом	120	28	-	30	-	62	

Теми семінарських занять: не передбачено.

Теми практичних занять:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 2. Організація тактичної підготовки в підрозділах ОРС ЦЗ. Поняття про тактичне мислення, способи його розвитку.	4
2.	Тема 3. Порядок організації та проведення занять та оцінювання рівня знань.	4
3.	Тема 4. Складання план-конспекту для проведення занять з вивчення оперативно-тактичних особливостей району (об'єктів) обслуговування.	4
4.	Тема 5. Складання методичної розробки для проведення занять з відпрацювання тактичних завдань на об'єктах підвищеної небезпеки.	4
5.	Тема 6. Проведення аналізу НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації.	4
6	Тема 7. Складання план-конспекту для проведення тактичних навчань.	4
7	Тема 8. Складання Картки оперативно-тактичних дій на пожежі.	4
8	Диференційний залік.	2
9	Разом	30

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

1. Основні новітні підходи до підвищення ефективності пізнавального процесу.
2. Поняття про тактичне мислення, способи його розвитку на сучасному етапі.

3. Аналіз оперативно-тактичних особливостей району обслуговування (на прикладі конкретного гарнізону ОРС ЦЗ).

4. Активні методи навчання в системі тактичної підготовки особового складу органів управління сил ЦЗ.

5. Тактико-спеціальні навчання, як вища форма тактичної підготовки особового складу органів управління та підрозділів ЦЗ.

6. Аналіз оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час ліквідації НС (на прикладі окремої НС).

7. Аналіз оперативних дій пожежно-рятувальних підрозділів за карткою оперативних дій (на прикладі окремої пожежі).

8. Сучасні методи тренування з використанням споруд навчально-тренувального комплексу.

9. Аналіз сучасних навчально-тренувальних комплексів для підготовки сил ЦЗ.

10. Організація підсумкової перевірки та підбиття підсумків тактичної підготовки.

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах**: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда); наочні методи навчання (демонстрація); практичні методи навчання (практична робота, виїзні заняття);

інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, стандартизовані тести; виконання письмових робіт; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах; завдання на навчальному полігоні, тренажерах, реальних об'єктах, інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання.

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою

Форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, контрольної роботи тощо.

Поточний контроль проводиться на аудиторному занятті (лекція, , практичне заняття). Він передбачає оцінювання підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на відповідних заняттях та набуття навичок під час виконання відповідних завдань. Використовуються методи фронтального та індивідуального опитування.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на заняттях (оцінюється в діапазоні від 0 до 6 балів):

6 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни, граматично і стилістично без помилок оформлений звітний матеріал;

5 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

3-4 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

1-2 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки;

0 балів – завдання не виконане.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторного письмового опитування під час проведення останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульної контрольної роботи (контрольне завдання із 3 питань оцінюється в діапазоні від 0 до 6 балів кожне):

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку. Проводиться у вигляді підсумкового тестування, яке складається з 30 питань, за кожен правильну відповідь здобувач отримує 1 бал. Час на підсумковий тест 30 хвилин.

Розподіл балів, які отримують здобувачі очної форми навчання, за результатами опанування навчальної дисципліни, формою підсумкового контролю якого є:

- диференційний залік

Поточний контроль та самостійна робота								
Модуль 1								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
До 0	До 6	До 6	До 6	До 6	До 6	До 6	До 6	
Поточний контроль та самостійна робота						Підсумковий контроль (залік)	Сума балів за дисципліну	
Модуль 1								
Індивідуальні завдання		Модульна контрольна робота						
До 10		18				30		100

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

- 10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;
- 9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;
- 8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;
- 7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;
- 6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;
- 5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;
- 4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;
- 3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;
- 2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;
- 1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;
- 0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу, вміння публічно чи письмово представити звітний матеріал. Відповідні бали за індивідуальне завдання враховуються під час визначення загальної суми балів за види навчальної діяльності.

Розподіл балів, які отримують здобувачі заочної форми навчання, за результатами опанування навчальної дисципліни, формою підсумкового контролю якого є:

- диференційний залік

Поточний контроль та самостійна робота								
Модуль 1								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
До 0	До 20	До 0	До 0	До 0	До 0	До 0	До 0	
Поточний контроль та самостійна робота						Підсумковий контроль (залік)	Сума балів за дисципліну	
Модуль 1								
Індивідуальні завдання		Модульна контрольна робота						
До 10		40				30		100

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на заняттях (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів):

18-20 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни, граматично і стилістично без помилок оформлений звітний матеріал;

12-17 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

6-11 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

1-5 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки;

0 балів – завдання не виконане.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення письмового опитування.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульної контрольної роботи (контрольне завдання із 3 питань оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів), 20 балів за виконане вірно завдання в повному обсязі, 20 балів за захист контрольної роботи при усному спілкуванні.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку. Проводиться у вигляді підсумкового тестування, яке складається з 60 питань, за кожну правильну відповідь здобувач отримує 0,5 бала. Час на підсумковий тест 60 хвилин.

Перелік теоретичних питань для підготовки до диференційного заліку:

1. Керівні та плануючі документи, що визначають зміст процесу навчання.
2. Основні дидактичні принципи навчання. Методи навчання, прийоми (засоби) навчання.
3. Види та основні організаційні форми тактичної підготовки.
4. Поняття про тактичне мислення, способи його розвитку.
5. Організація і методика проведення теоретичних і практичних занять.
6. Порядок організації та проведення тактико-стройових занять.
7. Поняття про оперативно-тактичні особливості району обслуговування.
8. Порядок вивчення загальних оперативно-тактичних особливостей району обслуговування. Порядок вивчення особливостей окремих ділянок району.
9. Порядок вивчення об'єктів, будинків та споруд.
10. Порядок підготовки та методика проведення занять з вивчення оперативно-тактичних особливостей району (об'єктів) обслуговування.
11. Порядок організації та проведення занять з відпрацювання тактичних завдань на потенційно-небезпечних об'єктах.
12. Активні методи навчання в системі тактичної підготовки особового складу органів управління.
13. Порядок підготовки, організації, та проведення ділової гри.
14. Тактико-спеціальні навчання. Види навчань та їх розподіл за територіальним рівнем. Суть та зміст кожного виду навчань.
15. Мета, завдання, загальний порядок організації, підготовки та проведення тактико-спеціальних навчань.
16. Аналіз НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації.

17. Суть та зміст занять на навчальних спорудах (навчальна башта, стометрова смуга з перешкодами, смуга психологічної підготовки, теплодимокамера (димокамера, теплокамера), навчальний полігон).

18. Організація підсумкової перевірки та підбиття підсумків тактичної підготовки.

19. Порядок виставлення індивідуальної оцінки з тактичної підготовки.

20. Оцінка з тактичної підготовки органу та підрозділу цивільного захисту.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, не допускаються на заняття, якщо розпочато розгляд прикладних навчальних питань).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. При виконанні програми навчання до написання модульної контрольної роботи допускаються здобувачі, які мають позитивні оцінки не менше ніж за 70 % обов'язкових практичних завдань.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Освітньо-професійна програма «Цивільний захист» для підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальністю 263 «Цивільна безпека».

2. “Про організацію тактичної підготовки в територіальних органах ДСНС” Наказ МВС України від 12.12.2022 № 727.

3. Неклонський І.М., Собина В.О., Тарадуда Д.В. Тактика ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій: практикум. Видання 2-ге. Харків, 2020. 218 с.

4. Неклонський І. М., Рагімов С.Ю. Аналіз оперативних дій рятувальних формувань за допомогою методу мережевого планування. Проблеми надзвичайних ситуацій. 2021. № 2(34). С 168-181.

5. Положення про Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту ДСНС України: наказ МВС України від 09.07.14 №631.

6. Порядок організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту: наказ МВС України 15.06.2017 № 511, зі змінами.

7. Зміни до Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту Наказ Міністерства внутрішніх справ України 12 червня 2023 року № 480 (Нормативи виконання навчальних вправ із спеціальної та фізичної підготовки)

8. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту: наказ МВС України від 26.04.18 р. № 340.

9. Статут дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж: наказ МВС України від 26.04.18 р. № 340.

10. Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України: наказ МНС України від 07.05.2007 р. № 312.

11. Клюс П.П., Палюх В.Г., Росоха В.О. Тактична і психологічна підготовка особового складу пожежної охорони. Підручник. Х.: Основа, 2002 р. 288 с. (електронна бібліотека НУЦЗУ, бібліотека НУЦЗУ)

12. Професійна підготовка працівників служби цивільного захисту : курс лекцій / О.М. Колонов, В.О. Собина . Х : НУЦЗУ, 2018. 116 с.

13. Розроблення методичних рекомендацій щодо виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників ОРС ЦЗ ДСНС України до виконання завдань за призначенням («Навчальні вправи»): звіт про НДР / ДСНС, Видпов. вик.: Рибка Є.О. Х., 2017 . 158 с.

14. Провести дослідження та підготувати рекомендації щодо розподілу годин за видами службової підготовки особового складу органів і підрозділів цивільного захисту ДСНС України: звіт про НДР / ДСНС, кер.: В.О, Собина . Х., 2017. 339 с.

15. Провести дослідження та розробити технічні вимоги щодо облаштування смуги психологічної підготовки рятувальників та методику проведення занять на ній: звіт про НДР / ДСНС, кер.: Абрамов Ю.А. Х., 2019 . 95 с.

16. Довідник керівника гасіння пожежі. Київ: ТОВ «Літера-Друк», 2017, 320 с. (бібліотека НУЦЗУ)

17. Фіцула М.М. Педагогіка: Навч. посібник. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Академвидав, 2007. 560 с.

18. Варій, М.Й. Військова психологія і педагогіка: Навч. посіб. / М.Й. Варій, М.М. Козяр, М.С. Коваль; За ред. М.Й. Варія. Львів: Сполом, 2003. 624 с.

Інформаційні ресурси

1. Неклонський І.М. Тактика ліквідування надзвичайних ситуацій: Курс лекцій. Харків: НУЦЗУ, 2017. 371 с. <http://moodle.nuczu.edu.ua>

2. <https://dsns.gov.ua>

3. <https://ns-plus.com.ua>

4. <https://idundcz.dsns.gov.ua/>

Розробник(и):

Професор кафедри організації
і проведення
аварійно-рятувальних робіт
навчально-наукового інституту
цивільного захисту

Сергій ВАВРЕНЮК